

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (5)

Datum
2024-10-28

Diarienummer
14520-2024

Arvidsjaurs kommun
kommun@arvidsjaur.se

Begäran om ett reviderat granskningsyttrande för Arvidsjaurs kommuns översiktsplan enligt 3 kap.16 och 18 §§ plan- och bygglagen

Bakgrund

Länsstyrelsen har lämnat ett granskningsyttrande över rubricerat planförslag den 3 september 2024. Kommunen avser att åtgärda en del av länsstyrelsens synpunkter och begär därför ett reviderat granskningsyttrande enligt 3 kap 16 och 18a §§ PBL. Ändringar som kommunen kommer att göra i planförslaget framgår av bifogat särskilt utlåtande.

Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens reviderade granskningsyttrande

Riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Rennäring 3 kap 5 § MB

Miljökonsekvensbeskrivningen har efter samrådet utökats för att tydligare beskriva hur renskötseln kan påverkas av planförslaget. MKB:n beskriver konsekvenser av planförslaget samt att det kan bli negativa konsekvenser för rennäringen.

Riksintresse rennäring ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera. Flertalet markanspråk i planförslaget är fortfarande utpekade inom områden av riksintresse.

Kommunen tydliggör planhandlingarna med att endast samråd med samebyarna inte är tillräckligt för att tillgodose riksintresset. Kommunen kommer i kommande detaljplaner belysa eventuella kumulativa effekter på rennäringen samt vid behov föra dialog med länsstyrelsen om bedömningen.

Länsstyrelsen ser positivt på att flertalet föreslagna områden för bebyggelse efter samrådet plockats bort och att kommunen lagt ut ett större markområde som trång passage för rennäringen för att trygga samebyns passage förbi Arvidsjaur's samhälle. Granskningshandlingarna har förtydligats med texten att bebyggelsen i området inte ska utökas. Planhandlingarna har även tydliggjorts med att kommunen, innan exploatering, behöver göra en närmare analys av påverkan på renskötseln som utgår från att det är en svår passage där små störningar är stora hinder och säkerställa att de funktionella sambanden upprätthålls.

Kommunikationer 3 kap 8 § MB

Kommunen har uppdaterat planbeskrivningen med en karta på s. 101 över riksintressen så att Inlandsbanan framgår. Detsamma gäller kartan på s. 8 i dokumentet planeringsunderlag.

I översiktsplanen anges att inga åtgärder som kan utgöra någon form av påtaglig skada för de trafikanläggningar som är av riksintresse föreslås i planen.

Totalförsvarets militära del 3 kap. 9 § MB

Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bedömning av planförslagets påverkan på riksintresset

Det är fördelaktigt att kommunen lyfter den omgivningspåverkan som vissa delar av Försvarmaktens verksamhet innebär för samhället i form av ökad trafik och ljudbild. Vidare är det positivt att Arvidsjaurs kommun på s.103 framför vikten av att alla höga objekt, det vill säga över 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och över 45 meter inom sammanhållen bebyggelse, remitteras Försvarmakten.

I kapitlet om totalförsvaret på s.103 står följande mening: I översiktsplanen föreslås inga åtgärder som kan utgöra påtaglig skada för riksintresset. Meningen har efter synpunkter i granskningen omformulerats till: I detta översiktliga planeringsskede bedömer kommunen att det inte finns några åtgärder i planen som kan utgöra påtaglig skada för riksintresset totalförsvaret.

Bostadsbebyggelse och LIS-områden och fordonstest

Kommunen har efter samrådet justerat planförslaget och tagit bort områdena som har bedömts riskera påtaglig skada på riksintresset för totalförsvaret. Länsstyrelsen har inga kvarstående granskningssynpunkter.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 3 kapitlet 4 § plan- och bygglagen ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen anser att miljökvalitetsnormer enligt 5 kapitlet miljöbalken ska följas. Det är också en viktig del av genomförandet "Åtgärdsprogram vatten 2022–2027" som Vattenmyndigheten upprättat. Eftersom planförfarandet så småningom leder till uppdelning av de i översiktsplanen föreslagna

etableringarna i detaljplaner, finns risk för att helhetsbilden inte beaktas.

Många LIS-områden i långa rader längs samma sjö eller vattendrag riskerar att, om de följs av ett stort antal exploateringar, riskera att försämra vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status. Kommunen avser att bevaka vattenförekomsternas status och utvecklingen inom utlagda LIS-områden. Kommunen har sedan flera år tillbaka en intern vattengrupp som regelbundet diskuterar miljökvalitetsnormerna för vatten och behov av åtgärder från kommunens sida.

Hälsa, säkerhet och risker för olyckor, översvämning och erosion

Kommunen har efter samrådet i planbeskrivningen tydliggjort att riskområden redovisas i kartform i dokumentet "Planeringsunderlag". I samrådet framförda synpunkter har hanterats på ett bra sätt och Länsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter.

LIS

Enligt 18 e § MB avses med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen områden som är lämpliga för utvecklingen av landsbygden och som är av ett sådant slag och har en så *begränsad* omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt.

Kommunen har fört en tidig dialog med berörda samebyar om förslagen. Detta har resulterat i att vissa områden har bedömts som olämpliga och har plockats bort samt att andra har justerats, vilket är bra. I övrigt har kommunen bedömt att de sedan tidigare utlagda områdena som fortsatt lämpliga, att strandskyddets syften tillgodoses och att tillräcklig hänsyn har tagits till övriga intressen.

Användning av LIS-skälet utanför ett utpekad LIS-område i översiktsplan

Länsstyrelsen är mycket restriktiv med att tillämpa LIS-skäl utanför ett utpekad LIS-område i översiktsplan. Det kan finnas möjligheter till det i vissa *särskilda undantagsfall*. Länsstyrelsen är överprövande instans vid strandskyddsdispenser och upphävande av strandskydd i detaljplaner. I dispensgranskningen och detaljplanegranskningen bedöms om länsstyrelsen anser att det handlar om ett sådant

undantagsfall och om kommunens utredningar och motiveringar är tillräckliga.

FÖR VERKSAMHETER OCH ÅTGÄRDER

Tillägg till LIS-planen kan göras för *enstaka* områden som är *särskilt bråttom* med att hantera. Dessa läggs sedan in i LIS-planen när denna revideras. Om kommunen önskar att peka ut flera nya LIS-områden behöver dessa följa en ordinarie ÖP-process där dessa ställs ut tillsammans med LIS-planen. Kriterier för utpekandet av LIS-områden samt krav på innehåll i utredningen av enskilda områden är de samma som för områden i LIS-planen.

FÖR BOSTÄDER

Vid utpekande av LIS-områden för bostadsbyggande ska det finnas med en utredning som visar hur området som utses långsiktigt kan bidra till att bibehålla kommersiell och offentlig service och hur detta förhåller sig till LIS-planens övriga områden, dess intentioner och överordnade principer för kommunens landsbygdsutveckling i stort.

För tillägg av LIS-områden som inte är utpekade i översiktsplanen och där ändamålet är bostadsbyggande krävs detaljplan och att det ska leda till ett betydande tillskott av efterfrågade bostäder.

Undantaget att frångå översiktsplanen av LIS för bostäder bör endast tillämpas i *synnerliga undantagsfall*. Enstaka bostäder anses inte vara ett tillräckligt skäl.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Länsråd Katarina Ljunggren samt godkänts av enhetschef Annica Lindström med Marja Suikki som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.